

**Aarhus Kommune – Teknik og Miljø
Tilsyn ifølge miljøbeskyttelsesloven**

Tilsynsdato	19.09.2024	
Tilsynstype	Basistilsyn	
CVR-nummer	41881828	
P-nummer	1003065266	
Virksomhed	Terma A/S	
Adresse	Hovmarken 4	
Postnummer og by	8520 Lystrup	
Telefon	8743 6000	
Mobil	2042 6019	
e-mail	terma.hq@terma.com	
Kontaktperson	Torben Brandi, torb@terma.com	
Branchekode	A54	Elektrotekniske virksomheder
Biaktiviteter		
Opstartsdato	01.12.1949	
<u>Tilstede ved tilsynet:</u>		
Virksomheden	Torben Brandi (senior facility manager), Martin Frislev (manager) og Gert Jørgensen (teknisk medarbejder)	
Aarhus Kommune	Simon Hornbek Hoffman og Boris Schuleit	

Aarhus Kommune, Teknik og Miljø har udført tilsyn i henhold til Miljøbeskyttelsesloven. Ved tilsynet er de miljømæssige forhold vedrørende indretning og drift gennemgået. Baggrunden for tilsynet er kommunens forpligtigelse til at føre tilsyn med, at virksomheden overholder miljøbestemmelserne i den daglige drift i henhold til Miljøbeskyttelsesloven.

På de efterfølgende sider ses de miljømæssige oplysninger som Teknik og Miljø har registreret.

REGULERINGSGRUNDLAG

Gebyrpligtig virksomhed

Virksomheden er omfattet af § 2, stk. 1, i Brugerbetalingsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug). Dette betyder, at der opkræves brugerbetaling for miljøtilsyn, miljøsagsbehandling m.m. Opkrævning sker én gang årligt i november måned for perioden 1. november til 31. oktober.

De miljømæssige forhold reguleres efter Miljøbeskyttelseslovens § 42, der giver lovmæssig hjemmel til påbud og forbud.

Afsluttende bemærkninger, opfølgning m.v.

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Anden miljørelevant lovgivning	Nej.
Afsluttende bemærkninger	<p>På grund af den nuværende sikkerhedssituation var det ikke muligt at tage billeder på tilsynet. Der er følgende afsluttende bemærkninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - På tilsynet blev det aftalt, at skiltet til containeren med stort brændbart blev "malet op", så der ikke var nogen tvivl om, hvad der skulle sorteres i denne container. - Tankcontainerne i kemikaliegården indeholdende isopropylalkohol, forsegles med gevindlukningerne mellem påfyldninger for at undgå eventuelt spild. - Radarantenne mod nord piber under testkørsler, hvilket giver anledning til unødige støjgener. Virksomheden er selv opmærksom på det og vil udbedre det snarest muligt.
Opfølgning fra sidste tilsyn	Ved sidste miljøtilsyn i 2018 var der ingen forhold der gav anledning til miljømæssige bemærkninger.
Egenkontrol	Virksomheden har ingen krav om egenkontrol.
Miljøledelse og systematik	Virksomheden har ikke noget formaliseret miljøstyringssystem. Dog arbejdes der ifølge virksomheden på at blive ISO 14001 certificeret indenfor en uspecificeret fremtid.

INDRETNING OG DRIFT

Kort beskrivelse af virksomhedens produktion, processer og planforhold

Kort beskrivelse	Virksomheden beskæftiger sig med udvikling og produktion af højteknologisk elektronisk udstyr indenfor aerospace-, forsvars- og sikkerhedssektoren. Det drejer sig bl.a. om udstyr som:
------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Elektronisk selvbeskyttelsessystemer til jager-, transportfly og helikoptere - Produktion af elektronik til forsvarsindustrien - Lufttrafikovervågningssystemer - Radarsystemer, både civile og militære - Rumfarts- og satellitteknologi <p>Produktionen foregår primært ved manuelle loddeprocesser. Virksomheden har tre ens loddemaskiner.</p>
Produktionsareal:	8.500 m ²
Antal ansatte	I produktionen er der beskæftiget ca. 750 personer.

Planforhold

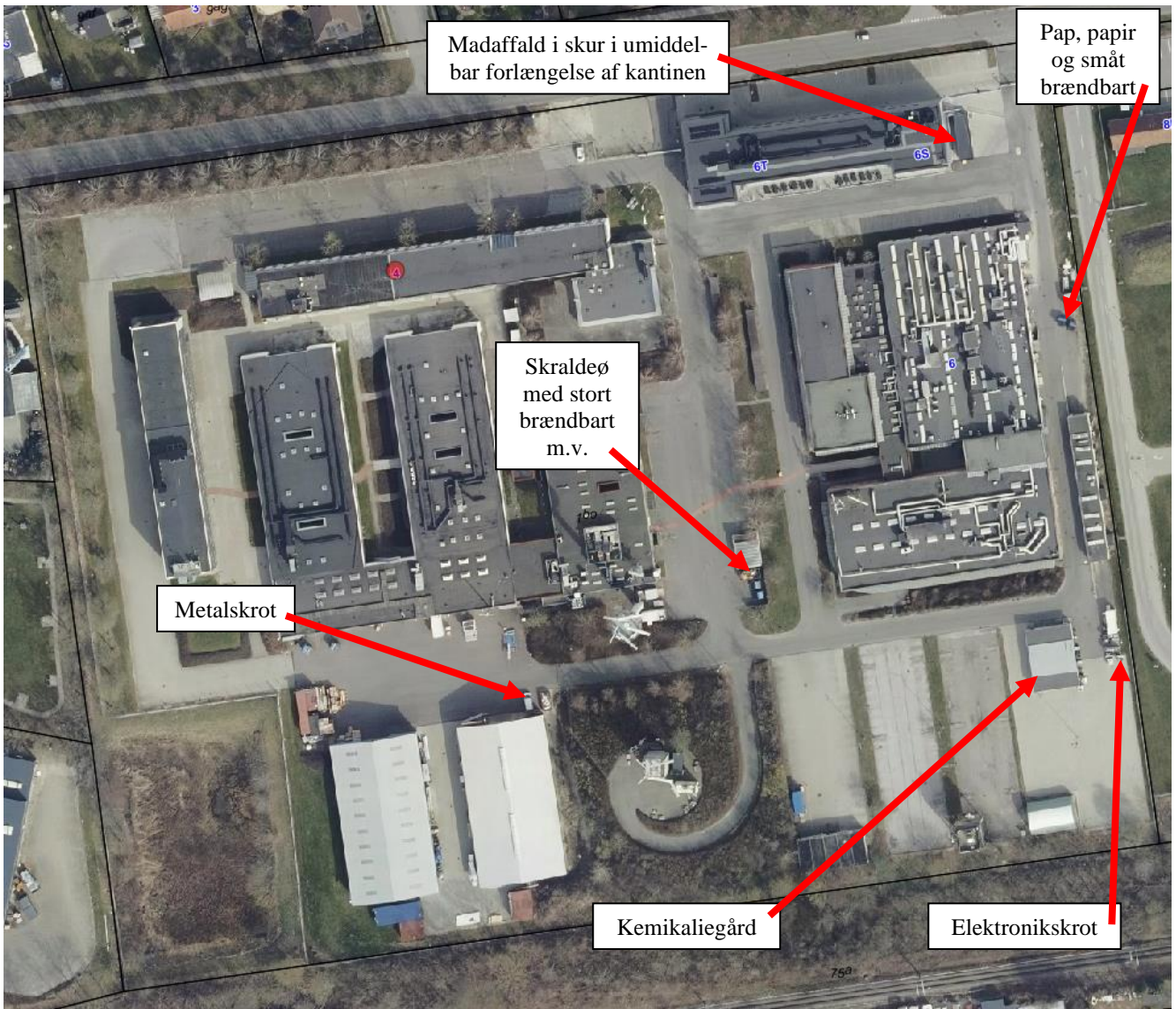
Planforhold	<p>I forhold til kommuneplanen ligger virksomheden i område 270509ER.</p> <p>Virksomheden er beliggende i et OSD område (område med særlige drikkevandsinteresser).</p>
-------------	---

Driftstid

Hverdage kl. 6-16
Lørdage kl. 6-16, men ifølge virksomheden sjældent.
Søn- og helligdage Ingen

Råvarer

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Råvarer	<p>Virksomheden benytter isopropylalkohol, toluen, acetone, lak og epoxyholdig lim i mindre mængder.</p> <p>Derudover benyttes der printplader, ledninger, loddetin m.m.</p> <p>RoHS-direktivet: EU-direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter, dog med undtagelse for overvågningsudstyr. Virksomheden har fået dispensation fra RoHS-direktivet, så der fortsat kan anvendes blyholdigt loddetin.</p>

Luftfoto.

STØJ

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Afstand til nærmeste bolig	Afstand til nærmeste bolig er ca. 50 meter.
Væsentlige støjkloder	<ul style="list-style-type: none"> - Til- og frakørsel - Ventilation - Mekanisk/termisk afprøvning i bygning ved grundens østlige skel kan give støj (indendørs) - Kompressor (indendørs) - Afprøvning af radarantenne piber under testkørsel og giver anledning til unødigt støj. Afprøvning foregår kun i dagtimerne.
Vurdering af støj	Virksomhedens drift vurderes ikke at give anledning til væsentlig støj.

LUFT

Oversigt over luftafkast

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Luftemissioner	<p>Udsugning fra loddearbejdspladser: I forbindelse med affedtning og lodning kan der forekomme udledning af lodderøg indeholdende bly, flusmidler, toluen og isopropylalkohol. Luften samles i flere centrale afkast med filterhuse indeholdende glasfiberfiltre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Camfil Hi-Flo XLT, 10 poser. - Camfil Hi-Flo XLS, 6 poser. <p>Udsugning fra arbejde med epoxylim: Dette arbejde forekommer ved de almindelige arbejdsborde, hvor der er udsugning til loddeprocesserne. Der er ingen særlig afdampning fra epoxylimning. Epoxy er primært farligt ved berøring af ikke hærdet produkt, idet det er kraftigt allergifremkaldende. Slibestøv kan ligeledes være allergifremkaldende. Der forekommer dog ingen slibeprocesser ifm. epoxy-arbejde.</p> <p>Lakering: Lakering med indhold af toluen forekommer i lille omfang. Dette arbejde foretages i "kuvøser" med udsugningsanlæg.</p> <p>Afkast fra produktionen er ledt 4-5 meter over tag.</p>
Rumopvarmning	Virksomheden opvarmes ved hjælp af fjernvarme.

VOC

Er virksomheden omfattet af VOC-bekendtgørelsen?

Nej

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
VOC-emissioner	Virksomheden har et mindre forbrug af toluen, acetone og isopropylalkohol, som primært benyttes til affedtning ifm. loddeprocesser. Yderligere benyttes der lakker med indhold af toluen i lille omfang.

LUGT

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Lugt	Virksomheden har ingen særligt lugtende processer.

SPILDEVAND

Spildevand afledes til følgende renseanlæg	Egå Renseanlæg.
Kloakopland SE=separatkloakeret FÆ=fælleskloakeret	SE.
Spildevandsudledning reguleres af spildevandstilladelse af	Ingen-

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Spildevandsudledning	Virksomheden har ikke processpildevand, ud over spildevand fra kantinekøkken, som udledes gennem en fedtudskiller. Fedtudskilleren tømmes regelmæssigt ca. hver anden måned af Norva24. Dokumentation herfor er fremsendt efterfølgende.

PFAS-stoffer i forbindelse med virksomhedens aktiviteter

Der bruges PFAS-stoffer i loddeprocesserne i reflow-ovnen, for at holde processen så temperaturstabil som muligt ved lodning i maskine. Der er en mindre fordampning af PFAS-væsken efter endt lodning, som bliver udsuget til fri fortynding. Selve væsken forbliver i maskinen og har en meget lang holdbarhed.

Virksomheden er i fortsat kontakt med leverandøren af loddemaskinerne om mulige substitutter til PFAS i loddeprocesserne, men der er i øjeblikket ingen andre muligheder (datablad for væske benyttet i reflow-ovnen: [Reflow medie 5kg dunk \(hin.dk\)](#))

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Olie- og benzinudsk.	Ikke relevant.
Tømning / kontrol af udskiller	Ikke relevant.

Sandfang

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Sandfang	Ikke relevant.
Tømning / kontrol af sandfang	Ikke relevant.

AFFALD

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Farligt affald	<p>Efter tilsynet er der fremsendt kvitteringer for afhentning af virksomhedens affald. Virksomheden bortskaffer sit affald til følgende:</p> <p>Batterier: Bortskaffes til genbrug via Marius Pedersen A/S Loddetin: Sorteres i blyholdigt og ikke-blyholdigt. Tilbagetages af leverandøren, der renses og oparbejder affaldet til nyt loddetin. Isopropylalkohol: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Olieaffald: Bortskaffes til oparbejdning via Marius Pedersen A/S Lysstofrør: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Malingsrelateret affald: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Organiske opløsningsmidler: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Spraydåser: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Tomme tromler med evt. lille rest: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Toner og blækpatroner: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S</p>
Øvrigt affald	<p>Efter tilsynet er der fremsendt kvitteringer for afhentning af virksomhedens affald. Virksomheden bortskaffer sit affald til følgende:</p> <p>Madaffald: Virksomhedens kantine administreres af Compass Group. Der er stort fokus på at minimere madspild og planlægge madlavningen, så madspild minimeres. Madaffald sorteres i 140 liters beholdere, der bortskaffes af Marius Pedersen A/S. Metalskrot (jern, kobberkabler, tin): H.J. Hansen og Marius Pedersen A/S Brændbart erhvervsaffald: Bortskaffes til Lisbjerg forbrændingsanlæg via Marius Pedersen A/S Papir/pap: Bortskaffes til genanvendelse via Marius Pedersen A/S Plast: Bortskaffes til genanvendelse via Marius Pedersen A/S Træ: Bortskaffes via Marius Pedersen A/S Elektronikaffald: Bortskaffes til makulering via Marius Pedersen A/S. Opbevares i pallebokse umiddelbart over for kemikaliegården.</p> <p>Virksomhedens produkter er omfattet af WEEE-direktivet (EU-direktiv om producentansvar i forbindelse med bortskaffelse af affald fra elektriske og elektroniske produkter). Dvs. at virksomhedens skrottede elektronikprodukter håndteres affaldsmæssigt via denne ordning af eksterne virksomheder.</p> <p>Virksomheden har afskaffet og indsamlet skraldespandene på kontorerne og indført skraldespande placeret på gangene uden for kontorerne. Her sorteres i tre fraktioner: Madaffald, restaffald og plast.</p>

Fritagelser - farligt affald

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Kræves der ansøgning om fritagelse	Nej.

BESKYTTELSE AF JORD OG GRUNDVAND

Opbevaring og håndtering af olie og kemikalier i tanke.

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Olietanke	Virksomheden har ingen olietanke - hverken aktive eller afblændede tanke.
Rørføringer til olietanke	Ikke relevant.

Jord- og grundvandsbeskyttelse.

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Opbevaring af flydende farligt affald	Virksomheden opbevarer farligt affald i en "kemikaliegård", hvor bunden er sikret med en membran og udformet som en spildbakke til opsamling af spild. Kemikaliegården er i en koldlager-bygning. Isopropylalkohol opbevares i mærkede Marius Pedersen 220 liters tankcontainere. Tankcontainerne kan forsegles mellem påfyldninger.
Opbevaring af flydende råvarer	Virksomheden opbevarer farligt affald i en "kemikaliegård", hvor bunden er sikret med en membran og udformet som en spildbakke til opsamling af spild.
Påfyldningsplads for brændstof	Virksomheden har ingen påfyldningsplads for brændstof.
Belægninger	Hvor der forekommer processer hvor spild af olie og kemikalier kan forekomme, vurderes at være tætte og i god stand, således at spild ikke kan løbe i jorden eller grundvandet. Kemikaliegården er belagt med sf-sten, hvorunder der er en membran. Membranen er ca. 0,5 cm tyk og kunne ved selvsyn konstateres, da den er bukket op bag belægningsstenene og ført op ad inderveggen i kemikaliegården.
Jordforurening	Der er ved tilsynet ikke konstateret jordforurening fra virksomhedens drift.

KLIMA, ENERGI OG CO₂

Kontrolpunkt	Tilsynskommentar
Udendørs lyskilder	Virksomheden fortalte på tilsynet, at alle udendørs lyskilder bliver udskiftet til LED-belysning. Tiltaget er støttet af Energistyrelsens Erhvervspulje. Virksomheden opnår en forventet årlig kWh-besparelse på 106.216 kWh.

Tilsynet er udført af:

Simon Hornbek Hoffman
Miljøsagsbehandler

tlf: 2028 1791

e-mail: hsiho@aarhus.dk